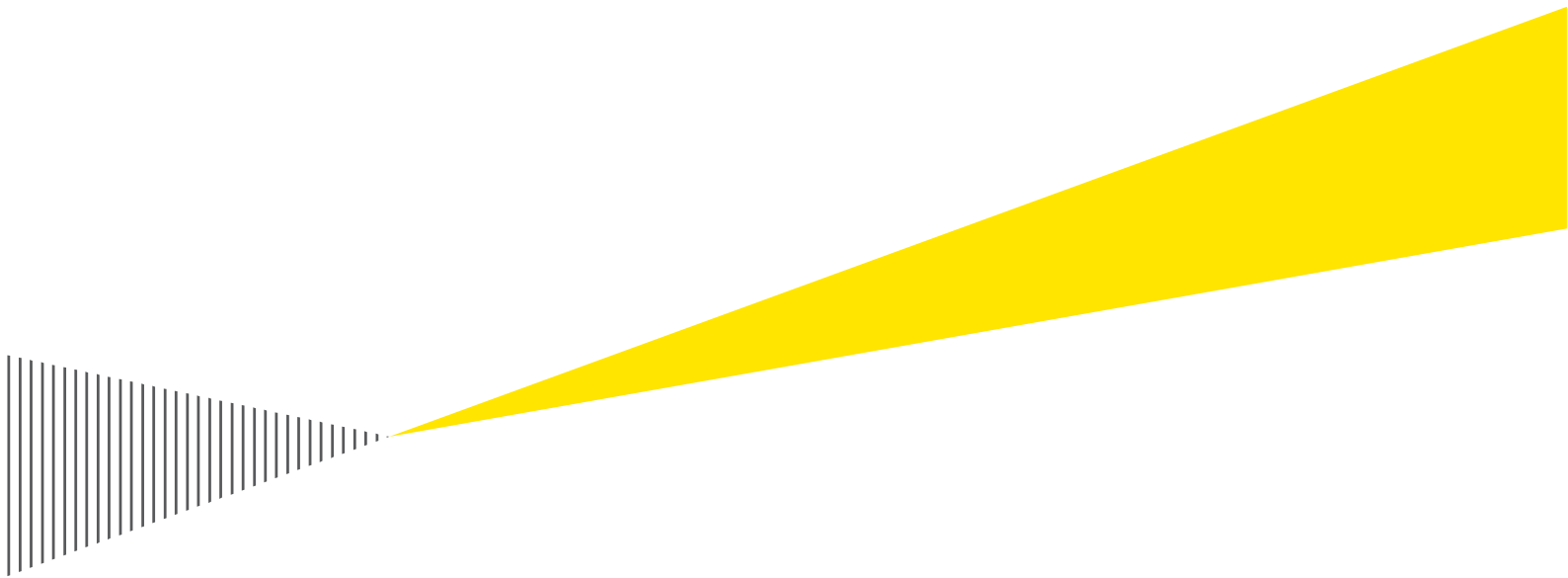

Granskning av delegerade beslut

Region Skåne

Innehåll

1. Sammanfattning	2
1.1. Sammanfattande bedömning	2
1.2. Sammanfattande svar på revisionsfrågor	2
1.3. Rekommendationer	4
2. Inledning	6
2.1. Bakgrund	6
2.2. Syfte och revisionsfrågor	6
2.3. Genomförande och avgränsning	7
2.4. Revisionskriterier	8
3. Granskningsresultat: Delegation generellt	9
3.1. Reglementen och delegationsordningar	9
3.2. Ändamålsenlig tillämpning	18
4. Granskningsresultat: Delegation inom vissa särskilt utpekade områden ...	22
4.1. Särskilda händelser och kriser	22
4.2. Inköp och upphandling	25
4.3. Attestering	27
5. Slutsatser	29
5.1. Slutsats	29
5.2. Bedömning per revisionsfråga	31
5.3. Rekommendationer	32
6. Källförteckning	34

1. Sammanfattning

1.1. Sammanfattande bedömning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Region Skåne granskat om de delegationsordningar som Region Skånes nämnder och styrelser fastställt är i överensstämmelse med gällande lagstiftning samt om dess tillämpning är ändamålsenlig och följer fastställda och gällande regelverk.

Den övergripande bedömningen är att de delegationsordningar som Region Skånes nämnder och styrelser fastställt i flera delar inte är i överensstämmelse med gällande lagstiftning. Fullmäktige kan inte överföra beslutanderätt direkt till anställd utan det krävs att ansvarig nämnd delegerat utifrån sitt tilldelade ansvarsområde. Både en sammanhållen ansvarskedja från fullmäktige till slutdelegat, via nämnd, och en tydlighet i bedömningen av gränsdragningen mellan beslut och verkställighet är områden där vi bedömer att det finns brister. Konsekvensen blir att det i regionen fattas beslut utan stöd av delegation.

Notera att granskningen omfattar specifikt delegation. Någon bedömning görs inte huruvida själva processen (exempelvis upphandlingsprocessen) i sig är ändamålsenlig, då detta inte ingår i granskningens syfte.

Vi bedömer vidare att tillämpningen av delegationsordningarna inte är ändamålsenlig då den brister och inte fullt ut följer fastställda och gällande regelverk. Det finns grundläggande rutiner och arbetssätt men bedömningen är att dessa inte alltid följs i praktiken. Vi bedömer att det föreligger otydligheter och brister avseende hur beslut om vidaredelegation redovisas. Detta medför att nämndens möjlighet till insyn och kontroll av sin lämnade delegation försvåras avsevärt. En bristande registrering och redovisning av beslut kan också ha betydelse för besvärstiden och möjligheten att överklaga fattade beslut.

1.2. Sammanfattande svar på revisionsfrågor

Uppfyller gällande delegationsordningar för nämnderna och styrelser kommunallagens krav vad gäller beslutanderätten i kommuner och regioner?

Bedömningen är att delegationsordningarna **delvis** uppfyller kommunallagens krav vad gäller beslutanderätten i nämnder och styrelser. Vår bedömning är att det råder otydlighet i roller och ansvar, nämnderna emellan samt mellan politiken och förvaltning/tjänstemän. Detta påverkar i förlängningen frågor om ansvar och beslut i relation till utförande och verkställighet på ett sätt som får konsekvenser för såväl tydligheten - vilken brister - som möjligheten att följa upp lämnad delegation. När det brister i ansvarskedjan blir beslutade anvisningar begränsade till arbetsbeskrivningar och beslut baserade på dessa begränsade till verkställighet.

Är det säkerställt att gällande delegationsordningar följer styrelsernas och nämndernas befogenheter enligt reglementet?

Bedömningen är att det **inte** är säkerställt att gällande delegationsordningar följer styrelsernas och nämndernas befogenheter enligt reglementet. De brister som finns har enligt vår uppfattning sitt ursprung bland annat i en sammanblandning av fördelning av ansvar för uppgifter och utförandet av dessa. Vi bedömer vidare att myndighetsbegreppet i regionen är har en underordnad ställning vilket medför att den nödvändiga koppling som krävs mellan ansvarig myndighet och beslut i flera avseenden saknas. Särskilt tydligt är detta kopplat till beslut av myndighetskaraktär som finns inom samtliga nämnder i regionen. Vad gäller de verksamhets-specifika delarna i reglemente och delegationsordning är bedömningen att lydelserna i reglementena i flera delar är för generella och allmänt hållna vilket försvårar möjligheten att bedöma behovet av delegation. Vidare finns exempel på beslutsfattande som inte grundar sig i ett tilldelat ansvar utifrån reglementen och delegationsordningar.

Säkerställer nämnder och styrelser en ändamålsenlig tillämpning av gällande delegationsordningar?

Bedömningen är att nämnder och styrelser **delvis** säkerställer en ändamålsenlig tillämpning av gällande delegationsordningar. Vi baserar vår bedömning på att det finns grundläggande rutiner och arbetssätt men att dessa inte alltid följs i praktiken. En större tydlighet kring återrapporteringen av delegationsbeslut till nämnd skulle förenkla nämndernas möjlighet att följa upp sin lämnade delegation.

Uppfyller gällande reglemente och delegationsordningar för nämnder och styrelser kommunallagens krav vad gäller beslutanderätten i samband med särskilda händelser och kriser som kräver regionövergripande samordning?

Bedömningen är att reglemente och delegationsordningar för nämnder och styrelser i **viss omfattning** uppfyller kommunallagens krav vad gäller beslutanderätten i samband med särskilda händelser och kriser som kräver regionövergripande samordning. Vi baserar vår bedömning på att skrivningarna i regionstyrelsen reglemente bedöms vara otydliga och bristfälliga. Avsaknad av delegation från nämnd medför också att beslutanderätt från fullmäktige direkt till tjänstemän felaktigt överförs eller riskerar att överföras.

Är nämndernas och styrelsernas fördelning mellan delegations- och verkställighetsbeslut vad gäller upphandlingar och inköp, ändamålsenlig och inom ramen för kommunallagens bestämmelser?

Bedömningen är att beslutsfattande kopplat till inköp/upphandling **följer** ansvarskedjan för kollektivtrafiknämnden, fastighets- och servicenämnden samt hälso- och sjukvårdsnämnden men att **det brister** för regionstyrelsen och övriga nämnders del. Inom nämnderna och styrelsens ansvarsområde uppkommer behov av inköp där upphandling behöver genomföras. Oaktat vart upphandlingsfunktionen är placerad och var verkställigheten sker så behöver det finnas en delegation avseende inköp och de delar i processen som kräver ett övervägande av ansvarig funktion. Att inköpsbeslutet/beställningen av en upphandling är aktuell nämnds

beslut att ta följer av anvisningar från regiondirektören men har inte stöd i lämnad delegation.

Har nämnder och styrelser en tillräcklig kontroll över hanteringen av attest- och andra behörigheter som regleras i respektive förvaltnings beslutsordning?

Det finns delegation kopplat till attest och finansiella transaktioner men det **saknas** delegation i nämnder och styrelser avseende vem som, i linje med beslutat attestreglemente, har att utse beslutsattestanter för nämndens räkning i övrigt.

1.3. Rekommendationer

Med anledning av granskningens slutsatser föreslås berörda styrelser och nämnder beakta följande rekommendationer:

Regionstyrelsen och samtliga granskade nämnder:

- ▶ Se över nämndens delegationsordning för att säkerställa att beslutanderätten följer nämndens ansvar, både avseende verksamhetsspecifikt område och generella områden.
- ▶ Se över delegationsordningen med syfte att säkerställa och tydliggöra delegation avseende:
 - Hantering av beslut kopplat till personuppgiftshantering.
 - Ekonomirelaterade beslut, inklusive utseende av attestanter, inköp, upphandling med mera.
- ▶ Genomför en översyn av nämndens processer och uppgifter i syfte, både att identifiera vart det förekommer beslutsfattande och att detta, i förekommande fall, sker med stöd av delegation från ansvarig nämnd.
- ▶ Säkerställa en ändamålsenlig tillämpning av delegationsordning genom att:
 - Tillse att det genomförs utbildning för delegater avseende delegationens innebörd och praktiska hantering.
 - Tillse att delegationsbeslut, inklusive vidaredelegationsbeslut, återrapporteras i enlighet med fastställda formkrav.

Regionstyrelsen

- ▶ Säkerställa att nämnderna och dess förvaltningar i större utsträckning involveras i framtagande och översyn av såväl reglemente som delegationsordningarna som kan fånga varje nämnds särskilda förutsättningar, ansvar och risker.
- ▶ Tydliggöra när bedömningen är att det finns kompletterande styrande dokument som gör att gränsdragningen till verkställighet aktualiseras samt säkerställa att ansvaret också vid verkställigheten följer reglementet.
- ▶ Se över delegation kopplat till HR/personal och säkerställ att återrapportering av lämnad vidaredelegation följer beslut om detta.

- ▶ Se över behovet av eventuell delegation kopplat till kris- och beredskapsområdet.

Sjukhusstyrelse Helsingborg

- ▶ Genomföra utbildning för nämndens ledamöter om vad delegation innebär och nämndens ansvar vid delegation.
- ▶ Se över om delegationen avseende personal följer gällande ansvar enligt reglemente.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

- ▶ Se över att delegation kopplat till utlämnande av nämndens handlingar följer nämndens ansvar.

Kollektivtrafiknämnden

- ▶ Se över om det finns anledning att tydliggöra gränsdragningen, exempelvis beloppsgräns, mellan delegater när två roller har givits delegation kopplat till ett och samma beslut.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Ett antal granskningar i Region Skåne har under de senaste åren delvis berört områden där reglemente och delegationsordningar påvisat otydligheter i ansvar och delegerade beslut. I tidigare revisionsgranskning av attestrutiner (Rapport nr 23 - 2019) framkom att innehållet och detaljnivån i delegationsordningarna varierar. Granskningen av ekonomisk styrning och organisationsstruktur 2021 (Rapport nr 2 - 2021) visar att sjukhusstyrelsernas delegationsordningar omfattar delegationsbeslut som inte följer styrelsernas ansvar enligt reglementet. Styrsignaler såsom direktiv och delegation kommer från olika håll och utan en tydlig struktur som förklarar hur styrningen ska ske.

I granskning av Region Skånes arbete med kris- och katastrofberedskap (Rapport nr 4 - 2021) konstaterades att arbetet har skett i enlighet med gällande lagstiftning och myndigheters riktlinjer avseende den särskilda lagstiftning som tar sikte på sådana situationer. Däremot har regionstyrelsen delvis åsidosatt kommunallagens bestämmelser genom att viktiga beslut har fattats av tjänstemän utan delegation.

I granskning av direktupphandlingar 2022 (Rapport nr 10 - 2022) har otydligheter iakttagits gällande gränsdragningen mellan delegations- och verkställighetsbeslut i samband med upphandlingar och inköp.

Revisionskollegiet har utifrån en riskbedömning och mot bakgrund av ovanstående beslutat att genomföra en fördjupad granskning av delegerade beslut.

2.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet är att bedöma om de delegationsordningar som Region Skånes nämnder och styrelser fastställt är i överensstämmelse med gällande lagstiftning samt om dess tillämpning är ändamålsenlig och följer fastställda och gällande regelverk.

Följande frågor besvaras:

1. Uppfyller gällande delegationsordningar för nämnderna och styrelser kommunallagens krav vad gäller beslutanderätten i kommuner och regioner?
2. Är det säkerställt att gällande delegationsordningar följer styrelsernas och nämndernas befogenheter enligt reglementet?
3. Säkerställer nämnder och styrelser en ändamålsenlig tillämpning av gällande delegationsordningar?
4. Uppfyller gällande reglemente och delegationsordningar för nämnder och styrelser kommunallagens krav vad gäller beslutanderätten i samband med särskilda händelser och kriser som kräver regionövergripande samordning?

5. Är nämndernas och styrelsernas fördelning mellan delegations- och verkställighetsbeslut vad gäller upphandlingar och inköp, ändamålsenlig och inom ramen för kommunallagens bestämmelser?
6. Har nämnder och styrelser en tillräcklig kontroll över hanteringen av attest- och andra behörigheter som regleras i respektive förvaltnings beslutsordning?

2.3. Genomförande och avgränsning

Granskningen har genomförts under perioden augusti - december 2023.

Granskningen har i huvudsak genomförts genom dokumentstudier. Valet av metod har gjorts med bakgrund av granskningens revisionsfrågor. Granskningen har genomförts i ett antal steg. Inledningsvis granskades nämndernas och regionstyrelsens delegationsordningar utifrån den checklista som upprättats inom ramen för granskningen, läs mer om den i avsnitt 3.1.3. Därefter fokuserade vi på de i revisionsfrågorna utpekade områdena kris och särskilda händelser, inköp/upphandling samt attestering.

Vi har också skickat ut ett frågeformulär till berörda nämnder. Formuläret riktade sig till respektive nämnds sekreterare och frågorna rörde dels den praktiska handläggningen av delegationsbeslut, dels hantering av risker kopplade till delegationsbeslut. I samband med detta bad vi också om att få in senast fattade beslutet inom följande kategorier: ordförandebeslut, utse dataskyddsombud samt beslut att neka utlämnande av allmän handling. Avslutningsvis följde vi upp dokumentgranskningens iakttagelser med intervjuer och samtal med ansvariga tjänstemän, se avsnitt sex för en fullständig lista över intervjuade.

Det granskade området är omfattande och därmed kan det inte uteslutas att det finns särskilda beslut om delegation utöver vad som framkommer av de reglementen, delegationsordningar och ett antal kompletterande anvisningar, riktlinjer med mera som vi tagit del av. Vi kan i detta bara konstatera att detta i så fall inte kunnat utläsas av gällande reglemente och delegationsordningar.

Vi vill understryka att granskningen rör delegation. Den är därmed avgränsad till huruvida delegationsordningarna följer nämndernas ansvar för olika processer eller verksamheter, exempelvis beslut inom ramen för upphandlingsprocessen. Detta innebär att vi inte granskar och inte heller uttalar oss om huruvida processerna i sig är ändamålsenliga.

Granskningen avser regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, primärvårdsnämnden, nämnden för operativ regiongemensam verksamhet, fastighets- och servicenämnden, kollektivtrafiknämnden samt sjukhusstyrelserna Helsingborg och Landskrona. Granskningen avser år 2023.

Rapportutkastet har skickats ut till berörda nämnder för sakgranskning. Detta för att säkerställa att revisionsrapporten bygger på korrekta fakta och uttalanden.

Dag Boman, certifierad kommunal yrkesrevisor, har haft rollen som revisionskontorets projektledare och Gustavo Garcia har representerat de förtroendevalda revisorerna. Malin Lundberg, certifierad kommunal yrkesrevisor har varit projektledare. I granskningsteamet har även Hanna Ericsson (granskare) och Johanna Rössberger (jurist och projektets specialist) ingått. Mikaela Gretzer, certifierad kommunal yrkesrevisor, har stått för EY:s interna kvalitetssäkring.

2.4. Revisionskriterier

Granskningens bedömningar utgår från följande revisionskriterier, dessa utvecklas i början av varje avsnitt.

- ▶ Kommunallag (2017:725) 6 kap. 37-40 §§ och 7 kap. 5-8 §§
- ▶ Lag (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU
- ▶ Lag (2006:544) om kommuner och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap
- ▶ Region Skånes reglemente för styrelser och nämnder (2022-12-13)

3. Granskningsresultat: Delegation generellt

I detta avsnitt besvarar vi revisionsfrågorna kopplade till de mer allmänna delarna om huruvida delegationsordningarna följer kommunallagens krav och befogenheter enligt reglementen. Vidare besvaras frågan om huruvida det är säkerställt en ändamålsenlig tillämpning av gällande delegationsordningar. Detta genom iakttagelser som rör bland annat registrering och återrapportering.

För att ge läsaren en bild av det aktuella området innehåller rapporten rutor med revisionskriterier och bakgrund. Den som är väl insatt i området delegation kan med fördel hoppa över dessa stycken.

3.1. Reglementen och delegationsordningar

3.1.1. Revisionskriterier och bakgrund

Reglementen¹

Fullmäktige ska, om inte begränsning följer av lag, bestämma nämndernas verksamhetsområden och inbördes förhållanden. Nämnderna beslutar i frågor som rör förvaltningen och i frågor som de enligt lag eller annan författning ska ha hand om. Nämnderna beslutar också i frågor som fullmäktige har delegerat till dem. Nämnderna har en självständig beslutanderätt inom ramen för sin förvaltnings verksamhet. Bemyndigande tas vanligen i de reglementen som fullmäktige fastställer men kan också ges i form av särskilda delegationsbeslut.

Fullmäktige ska anta reglementen om nämndernas verksamhet och arbetsformer. Reglementena är viktiga för att klargöra uppgiftsfördelningen mellan nämnderna i en tämligen fri nämndsorganisation.

Delegationsordningar²

Varje nämnd är en egen myndighet och har inom sitt ansvarsområde beslutanderätt. Kommunallagen ger dock styrelse och nämnder, med vissa begränsningar, rätt att delegera sin beslutsrätt till bland annat ett utskott, en ledamot eller en ersättare. Det finns också en möjlighet att delegera till anställda. Om nämnden delegerat till en förvaltningschef finns också, om nämnden beslutat om detta, en möjlighet för denne att vidaredelegera sin beslutsrätt. En delegation innebär dock inte att ansvaret flyttas från nämnden utan att det som delegeras är rätten att fatta beslut i nämndens ställe.

¹ 6 kap. 2-3 §§ samt 44 § kommunallagen (2017:725), KL

² 6 kap. 37-40 §§ samt 7 kap. 5-8 §§ KL

Vidare finns ett förbud mot så kallad blandad delegering, som omfattar en förtroendevald och en anställd, eftersom en delegering till flera personer förutsätter att samtliga är förtroendevalda och utgör ett utskott. En nämnd får alltså inte delegera till två eller flera förtroendevalda att besluta tillsammans. I så fall måste dessa utgöra ett utskott. Två eller flera anställda kan inte heller ges gemensam beslutanderätt.

Nämnden ska vidare besluta i vilken utsträckning beslut fattade med stöd av delegation och vidaredelegation ska anmälas till den.

Gränsdragning beslut och verkställighet

Möjligheten till delegation tar sikte på det som kommunalrättsligt anses vara ett beslut. Kännetecknande för ett beslut är bland annat att det föreligger alternativa lösningar och att beslutsfattaren måste göra vissa självständiga överväganden och bedömningar. Rent förberedande åtgärder eller rent verkställande åtgärder, såsom debitering enligt fastlagd taxa, är inte beslut i den mening som avses i kommunalrättslig mening. Rätten för anställda att vidta verkställighetsåtgärder grundar sig inte på delegation utan följer av den arbetsfördelning mellan politik och anställda som måste finnas för att verksamheten ska fungera.

Vårt tillvägagångssätt för genomgång av reglementen och delegationsordningar

Utifrån den nu aktuella granskningen är det reglementets andra avdelning som är intressant. Det är genom denna del av reglementet som nämnden fått delegerat till sig från fullmäktige det område inom vilket nämnden kan fatta beslut och också delegera sin beslutanderätt. Utifrån av regionfullmäktige beslutat reglemente beslutar härfter respektive nämnd om sina respektive delegationsordningar.³

Oberoende av vilken verksamhet en nämnd genom reglementet tilldelats ett ansvar för finns det en del områden/frågor som i olika omfattning uppstår. Exempel på sådana områden/frågor är:

- ▶ Allmänna ärenden (ex. brådskande ordförande beslut och utlämnande)
- ▶ Dataskyddsförordningen/personuppgiftshantering
- ▶ Personal/HR
- ▶ Ekonomi
- ▶ Inköp/upphandling
- ▶ Arkiv

Avseende en del av dessa områden följer ansvaret enligt lag och kan inte delegeras. Detta gäller exempelvis avseende personuppgiftsansvaret enligt

³ Samtliga nämnder har beslutat om sina delegationsordningar under perioden 2023-01-12 till 2023-03-06

Dataskyddsförordningen (GDPR)⁴. För andra områden finns det möjlighet att besluta om var ansvaret ska läggas. Något som i regionen gjorts avseende personal/HR där man genom reglementet beslutat att regionstyrelsen är ensam anställningsmyndighet.

Vidare finns det generella uppgifter som följer av nämndens verksamhetsansvar där nämnden kan besluta att dessa uppgifter utförs och/eller beslutas av anställd utanför den egna förvaltningsorganisationen. I den mån uppgifterna innebär beslutsfattande krävs en delegation från nämnden. Det kan till exempel handla om verksamhetsrelaterade inköp och ekonomiska transaktioner kopplat till nämndens uppgifter och ansvar.

Vi har använt ovan utpekade områden som en checklista för att stämma av i vilken utsträckning områdena inkluderas i nämndernas delegationsordningar. Resultatet av genomgången återfinns i huvudsak i 3.1.3.

Vi inleder först med att i nästa avsnitt gå igenom nämndernas reglementen och det mer verksamhetsspecifika ansvar som respektive nämnd fått tilldelat sig och i vilken utsträckning det finns en delegation kopplat till detta. Våra iakttagelser är av omfattningsmässiga skäl och utifrån revisionsfrågorna begränsade till en granskning av lydelserna i reglementen och delegationsordningar.

3.1.2. Iakttagelser verksamhetsspecifika delar

Regionfullmäktige i Region Skåne har beslutat om *Reglemente för styrelse och nämnder i Region Skåne*⁵. Enligt uppgift vid intervju görs i samband med varje ny mandatperiod en översyn av reglementet. Behov av att under pågående mandatperiod revidera reglementet uppges vara begränsat men ska enligt uppgift ha skett under ett flertal tillfällen under föregående mandatperiod.

Reglemente för styrelse och nämnder i Region Skåne består av tre avdelningar. En första som beskriver den politiska organisationen, en andra som beskriver uppgifter och ansvarsområden för respektive politiskt organ och en tredje avdelning med allmänna bestämmelser av mer organisatoriskt och administrativ art gemensamma för samtliga organ.

Regionstyrelsen

Regionstyrelsen skiljer sig lite från övriga nämnder vilket också framgår av dess reglemente. Regionstyrelsen har en roll att leda, samordna och ha uppsikt över övriga nämnder. Bland annat nämns att styrelsen ska leda regionens verksamhet genom att utöva en samordnad styrning och leda arbetet med framtagning av styrdokument för regionen. Vidare anges att styrelsen i en instruktion ska fastställa

⁴ General Data Protection Regulation (GDPR), förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter

⁵ Regionfullmäktiges beslut 2022-12-13

hur regiondirektören ska leda förvaltningen under styrelsen och också regiondirektörens övriga uppgifter.

Regionstyrelsen är enligt reglementet enda anställningsmyndigheten för hela Region Skåne och har ett övergripande arbetsgivar- och arbetsmiljöansvar.

Regionstyrelsen har även ett övergripande ansvar för t.ex miljöarbete, regional utveckling, forskning och utveckling, robust försörjning, jämställhets-, jämlikhets- och antidiskrimineringsfrågor för att nämna några.

Utöver detta framgår ett antal områden som regionstyrelsen har ansvar för. Beredskaps- och katastrofplanering samt beslut om ansökan att bedriva nationell högspecialiserad vård är två sådana områden. Styrelsen har också inom ramen för regionfullmäktiges utfärdade föreskrifter ett ansvar för regionens medelsförvaltning. Regionstyrelsen ansvarar för och beslutar också om upphandlingar inom områden som inte uppdragits åt annan nämnd. Regionstyrelsen har också att besluta i fastighetsärenden (köp, byte och försäljning) upp till högst 1000 prisbasbelopp.

Vidare anges att styrelsen kan besluta om mindre överföringar av ansvarsområden mellan olika sjukhusstyrelser eller primärvårdsnämnden, psykiatri-, habiliterings- och hjälpmedelsnämnden.

Regionstyrelsens delegationsordning innehåller tio olika områden. 1) Allmänna ärenden, 2) Ekonomi, finansiering och bolag, 3) Personal, 4) Hälso- och sjukvård, 5) Fastigheter och strategiska projekt, 6) Personuppgifter, 7) Arkiv, 8) Yttranden, 9) Säkerhet 10) Persondrivna vårdenheter.

Kopplat till de mer generella delarna redovisas iakttagelser mer utförligt i avsnitt 3.1.3 och i kapitel 4. Nedan redogörelse för iakttagelser begränsas därför till delar som inte finns beskrivna i annan del av rapporten och där vi gjort någon iakttagelse av betydelse för granskningens syfte.

Avseende avsnitt 5 i delegationsordningen "Fastigheter och strategiska projekt" finns en delegation av fastighetsärenden som följer den i reglementet. Övrig delegation under nämnda avsnitt avser strategiska projekt och upphandling kopplat till dessa. I denna del saknas koppling till regionstyrelsens reglemente. Strategiska projekt nämns inte i regionstyrelsens reglemente. Däremot finns detta omnämnt i reglemente för fastighets- och servicenämnden.

Persondrivna vårdenheter: Här finns ett antal delegerade beslut men det saknas skrivning i reglementet avseende nämnda område.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Hälso- och sjukvårdsnämnden ansvarar enligt reglementet för bedömningen av det samlade behovet av hälso- och sjukvård i Skåne. Nämnden har tillsammans med regionstyrelsen övergripande ansvar för hälso- och sjukvården enligt hälso- och sjukvårdslagen. Nämnden ansvarar för hälso- och vårdpolitiska frågor i regionen och har också ett ansvar för utvecklingen av hälso- och sjukvården i samarbete med Skånes kommuner. Vidare anges ett antal övriga ansvarsområden.

I nämndens delegationsordning återfinns, utöver ett begränsat antal mer generella beslutspunkter, endast en delegation kopplat till beslut enligt lagarna om läkarvårdsersättningar respektive fysioterapi samt delegation/beslut kopplat till lag (2008:962) om valfrihetssystem, LOV.

Primärvårdsnämnden

Av reglementet framgår att nämnden *"är driftledningsnämnd för ansvarsområdet. Inom ansvarsområdet ingår även ASIH samt den palliativa vården"*. Vidare framgår att primärvårdsnämnden finansierar och beslutar om förfrågningsunderlag och om ersättningar kopplade till LOV inom ramen för primärvårdens ansvarsområden.

I nämndens delegationsordning finns ingen delegation kopplat till nämndens verksamhetsansvar. Delegation kopplat till LOV finns.

Nämnden för operativ regiongemensam verksamhet

Av nämndens reglemente framgår att nämnden är driftledningsnämnd för två förvaltningar (Digitalisering IT och Medicinsk service) och att nämnden säkerställer samordning av den prehospitala vården i regionen.

I nämndens delegationsordning finns ingen delegation kopplat till nämndens verksamhetsansvar.

Kollektivtrafiknämnden

I nämndens reglemente framgår dess ansvar för bland annat lokal och regional kollektivtrafik samt färdtjänst. Delegation kopplat till dessa områden återfinns i delegationsordningen. Delegat för flertalet av besluten är förvaltningschef. Det framgår inte om rätten att vidaredelegera nyttjas.

Fastighets- och servicenämnden

I nämndens reglemente framgår att nämnden har ansvar för regionens fastighetsförvaltning, fastighetsunderhåll, lokalförsörjning och externa hyresavtal. Därutöver har nämnden ansvar för gemensamma servicefunktioner. Detta i enlighet med riktlinjer från regionstyrelsen.

Det återfinns viss delegation kopplat till ansvarsområde enligt reglementet. Denna är begränsad till beslut kopplat till hyresavtal och igångsättningstillstånd för byggprojekt.

Sjukhusstyrelserna Helsingborg och Landskrona

Med undantag för sammansättning/storlek på sjukhusstyrelserna ser reglementet likadant ut för samtliga av regionens sjukhusstyrelser. Av reglementet framgår att sjukhusstyrelserna är driftsledningsstyrelser för den somatiska sjukhusbaserade verksamheten som ingår i respektive sjukhusorganisation.

I styrelsernas delegationsordningar finns ingen delegation kopplat till nämndens verksamhetsansvar.

3.1.3. Iakttagelser - allmänna områden

I regionen finns under regionstyrelsen ett koncernkontor där flera av de områden/funktioner finns inom vilka regionstyrelsen har ett samordningsansvar eller utgör stödfunktioner för övriga nämnder/förvaltningars uppgifter inom dessa funktioner. Utöver registratur och nämndadministration som enbart finns centralt placerade, finns ekonomi- samt personal/HR-funktioner också ute på samtliga nämnders förvaltningar.

Oaktat hur personal rent organisatoriskt är placerade måste beslutanderätten inom en myndighet följa ansvaret. Exempelvis kan en begäran om utlämnande av en nämnds handlingar hanteras av en central funktion under regionstyrelsen men mandatet, delegationen, måste härröra från den myndighet vars handlingar förfrågan avser.

Samtliga nämnder har, vilket redogjorts för ovan i avsnitt 3.1.2, ett verksamhetsansvar utifrån regionfullmäktiges beslut om detta genom respektive reglemente. I egenskap av myndighet, och som en konsekvens av det tilldelade ansvarsområdet, följer som nämnts ovan en hel del ansvar av mer "generell" karaktär.

I tabell nedan redovisas schematiskt, och i viss mån förenklat, i vilken utsträckning det finns delegation kopplat till generella områden för beslutsfattande.

Tabell 1. Delegation generella områden för beslutsfattande, per nämnd

	Regionstyrelsen	Hälsa- och sjukvårdsnämnden	Primärvårdsnämnden	Nämnden för operativ region-gemensam verksamhet	Fastighets- och servicenämnden	Kollektivtrafiknämnden	Sjukhusstyrelse Helsingborg	Sjukhusstyrelse Landskrona
Brådskande ordförandebeslut	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Utlämnande av handling	ja	nej	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Personuppgiftshantering	ja	nej	nej	nej	nej	nej	nej	nej
Övrigt allmänt	ja	nej	nej	nej	nej	nej	nej	nej
HR/personal	ja	nej	nej	nej	nej	nej	ja	nej
Ekonomi	ja	nej	nej	nej	nej	nej	nej	nej
Attestering	nej	nej	nej	nej	nej	nej	nej	nej
Inköp/upphandling	nej	ja	nej	nej	ja	ja	nej	nej
Arkiv	ja	nej	ja	ja	nej	ja	ja	ja
Verksamhetsspecifikt	ja	nej	nej	nej	ja	ja	nej	nej

Utöver vad som framgår av tabell ovan kan konstateras att det saknas ett utpekat ansvar för ett antal områden. Arkiv, anslagstavla, webb samt författningssamling är exempel på områden vi inte återfinner ansvar i reglementena kring.

Kopplat till iakttagelserna ovan i tabellen finns anledning att utveckla våra iakttagelser på ett par områden. För områdena inköp/upphandling samt attestering hänvisas till avsnitt 4.2 och 4.3.

lakttagelser personuppgiftshantering enligt dataskyddsförordningen (GDPR)

En myndighet är personuppgiftsansvarig för behandlingen av personuppgifter som förekommer hos myndigheten⁶.

Vid granskningen kan konstateras att det saknas skrivning i reglementet om nämndernas ansvar för sin personuppgiftshantering. Endast i regionstyrelsens delegationsordning finns en delegation kopplat till dataskyddsförordningen.

Varje myndighet måste utnämna ett dataskyddsombud.⁷ Vi har särskilt efterfrågat nämndernas beslut om utseende av dataskyddsombud.

I regionstyrelsens delegationsordning framgår att regiondirektören har att fatta beslut om att utse dataskyddsombud. Regiondirektören har den 16 mars 2023 fattat beslut om att utse dataskyddsombud. Detta beslut har återrapporterats till regionstyrelsen på dess sammanträde den 30 mars 2023.

I svar på frågeformulär till granskade nämnder om beslut att utse dataskyddsombud för nämnden hänvisar samtliga nämnder till det nyss nämnda regiondirektörsbeslutet.

lakttagelser HR/personal

Enligt reglementet är styrelsen enda anställningsmyndighet för samtliga anställda i Region Skåne, vilket innebär att styrelsen har ett övergripande arbetsgivar- och arbetsmiljöansvar. Styrelsen ska ha hand om förhållandet mellan Region Skåne som arbetsgivare och dess arbetstagare och har därvid att fatta ett antal beslut, såsom kollektivavtalstecknande. Det fastslås också att styrelsen ansvarar för personal-inklusive arbetsmiljöfrågor inom sitt eget verksamhetsområde. Motsvarande skrivningar finns i samtliga nämnders reglementen, undantaget hälso- och sjukvårdsnämndens.

Av regionstyrelsens delegationsordning 3.3 och 3.4 framgår att regiondirektören har delegation att besluta om anställning av medarbetare respektive beslut om anställnings uppsägning eller avsked. I kommentarsfält till delegationspunkterna står skrivet att regiondirektören vidaredelegerat sin beslutanderätt till chefer med personalansvar. Vid sakgranskning har framkommit att regiondirektören i september 2023 beslutat att delegera beslut om anställning, uppsägning och avsked till förvaltningschefer samt funktionsdirektörer. Besluten har inte återrapporterats

⁶ Förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter. Artikel 4.

⁷ Dataskyddsförordningen, artikel 37

särskilt utan i denna del hänvisas till informationen i kommentarsfältet i delegationsordningen. Rutiner för redovisning av beslut fattade med stöd av lämnad vidaredelegation är enligt uppgift under bearbetning.

Kopplat till ansvaret i reglementet kan konstateras att det saknas delegation avseende tecknande av kollektivavtal, beslut om bisysslor och liknande arbetsrättsliga områden.

Det finns en inkonsekvens i hanteringen av beslut kopplat till personal. Anställning, uppsägning och avsked är vidaredelegerat från regiondirektör till chef i aktuell förvaltning. Detta samtidigt som det i delegationsordningen för Sjukhusstyrelsen Helsingborg finns en delegation till förvaltningschef avseende personal som inte finns i någon annan nämnd.

lakttagelser ekonomi

I regionstyrelsens delegationsordning finns delegation kopplat till ekonomi, finansiering och bolag. Avseende ekonomiska transaktioner är delegationen begränsad till beslut kopplat till finansiella verksamheten (bland annat upplåning, valutahantering m.m.) i enlighet med riktlinjer för medelsförvaltningen där stöd för delegationen finns i reglementet.

Vidare finns en delegation till regiondirektören avseende beslut om avskrivning av fordringar i intervallet 5-10 prisbasbelopp och en delegation om beslut att utse firmatecknare för den finansiella verksamheten. I övrigt saknas reglering av frågor kopplat till ekonomiska transaktioner.

3.1.4. Bedömning reglementen och delegationsordningar

Bedömningen är att delegationsordningarna delvis uppfyller kommunallagens krav vad gäller beslutanderätten i nämnder och styrelser. Vi grundar vår bedömning på ett antal olika iakttagelser.

Vi bedömer att delar av reglementena mer är en uppgiftsfördelning (vad organet ska göra) än ansvarsfördelning (vad organet ansvarar för) och vi bedömer att denna sammanblandning medför en otydlighet i ägandeskap av ansvaret och därmed också för möjligheten till delegation. Denna otydlighet gäller både de verksamhetsspecifika områdena och de mer generella delarna.

Formuleringen i fastighets- och servicenämndens reglemente kan lyftas som ett exempel på otydlighet i fråga om fördelning av ansvar respektive uppgift. I nämndens reglemente anges ett ansvar för gemensamma servicefunktioner men det anges att detta är i enlighet med riktlinjer från regionstyrelsen.

Vad gäller de verksamhetsspecifika delarna är bedömningen vidare att lydelserna i reglementena i flera delar är för generella och allmänt hållna. Det saknas i flera delar hänvisningar till ansvar utifrån aktuell lagstiftning. I andra fall anges ansvar utifrån en lag men då utpekas ett delat ansvar utifrån denna för ett antal nämnder utan en tydlighet i fördelningen av detta. Denna otydlighet medför att det som utomstående är svårt att förstå vilket ansvar nämnden har och därmed också vilka eventuella

beslut nämnden har att fatta, själv eller genom delegation. Denna otydlighet bedömer vi är en brist.

I detta sammanhang kan som exempel nämnas formuleringen i primärvårdsnämndens reglemente av vilken framgår att nämnden "*är driftledningsnämnd för ansvarsområdet. Inom ansvarsområdet ingår även ASIH samt den palliativa vården*".

Vi bedömer också att det i delar finns en diskrepans mellan utpekat ansvar och delegation. Denna observation är begränsad till regionstyrelsen eftersom övriga nämnder saknar delegation kopplat till sina ansvarsområden. Bland annat finns en delegation i regionstyrelsens delegationsordning till strategiska projekt men detta utan att något ansvar för detta omnämns i dess reglemente. Däremot omnämns strategiska projekt i reglemente för fastighets- och servicenämnden. Ytterligare ett exempel på en diskrepans är delegationen kopplat till personaldrivna vårdenheter som finns i regionstyrelsens delegationsordning utan något tydligt ansvar i reglementet.

Vi är medvetna om att det finns en hel del verksamhet inom regionen som inte omfattas av kommunallagens regler om beslut. Det gäller till exempel den dagliga vården av patienter inom ramen för professionen. Detsamma gäller drift av kollektivtrafiken. Beroende på ansvarsområde för aktuell nämnd skiljer sig delegationsordningarna därför av naturliga skäl åt. Vi bedömer dock att det som i dagsläget finns i delegationsordningarna behöver utvecklas och förtydligas. För att kunna göra detta är vår bedömning att avståndet mellan verksamheterna och den funktion som tar fram reglementen och delegationsordningar behöver minskas. Verksamheterna måste i större utsträckning involverades i detta arbete för att uppgifter där inslag av beslut finns ska kunna identifieras.

Bedömningen är vidare att det inte är säkerställt att gällande delegationsordningar följer styrelsernas och nämndernas befogenheter enligt reglementet. Även denna bedömning grundar sig på ett antal iakttagelser som vi resonerar kring nedan.

Vi kan i denna del konstatera att mycket av styrning och beslutsfattande styrs via regiondirektören genom dennes förfogande över förvaltningsorganisationen. Att processerna ur ansvarshänseende behöver utvecklas är inte liktydigt med att processerna i sig inte fungerar eller är ändamålsenliga. Granskningen har inte omfattat att granska detta utan begränsas till om det finns stöd för beslutsfattandet i reglementen och delegationsordningar. Det är i nuläget svårt att följa ansvar och beslut i organisationen utifrån mängden kompletterande dokument, riktlinjer och andra styrdokument som finns på olika nivåer. Detta bedöms som en brist.

Det finns i grunden ingen motsättning mellan att regiondirektören bestämmer om förvaltningsorganisationen och nämndernas möjlighet att besluta om nyttjande av den förvaltning som ska serva dem och/eller verkställa dess beslut. Ansvaret är dock inget som kan styras genom förvaltningsorganisationen utan behöver ske genom reglementen och delegationsordningar. Oaktat hur förvaltningsorganisationen ser ut så är det ansvar utifrån reglementet som styr vart beslutanderätten ligger och

därmed också vilken nämnd som kan delegera denna. I dagsläget bedömer vi att så inte har skett på ett sätt som fullt ut uppfyller kommunallagens krav.

Regionstyrelsen har i egenskap av styrelse ett generellt samordningsansvar. Det är dock vår bedömning att detta, särskilt inom områden där mycket hanteras genom diverse styrdokument, tydligare behöver framgå i reglementet. Även om riktlinjer finns och dessa är beslutade av regionstyrelsen, många gånger baserade på övergripande dokument tagna av fullmäktige, så krävs en fördelning av ansvaret. Detta för att beslutanderätten inom området ska kunna hanteras på ett rättssäkert och effektivt sätt.

Vi bedömer också att det saknas en del centrala delar i reglementena. Bland annat saknas utpekat ansvar för myndigheternas personuppgiftshantering enligt dataskyddsförordningen/GDPR. Beslut om utseende av dataskyddsombud har såvitt vi erfarit endast beslutats om av regionstyrelsen. Detta bedöms inte ligga i linje med dataskyddslagens utpekade ansvar för personuppgifter.

Mot bakgrund av iakttagelserna kopplat till regionens hantering av ansvar och delegation kopplat till de mer centrala områdena inom styrelsen och respektive nämnd är vår samlade bedömning att det finns brister i kopplingen mellan ansvar och beslut. Varje nämnd är en egen myndighet med ett eget ansvar. Att respektive nämnds ansvar inte går att följa via dess reglemente och delegationsordning är en central brist med konsekvenser för nämndernas möjlighet att följa upp beslut kopplade till deras respektive verksamhet. Att delegation i varierande omfattning återfinns i regionstyrelsens reglemente för dessa områden bedöms varken tillräckligt eller förenligt med ansvar utifrån reglementen.

Slutligen är vår bedömning att det finns brister kopplat till hur regionen redovisar vidaredelegation och hur möjligheten att vidaredelegera beslut nyttjats. Vi noterar att i den mån det finns en delegation är delegat ofta regiondirektör/förvaltningschef. Om/hur möjligheten att vidaredelegera nyttjas framgår inte av delegationsordningen annat än i något fall där det i kommentar anges att beslutanderätten vidaredelegerats.

3.2. Ändamålsenlig tillämpning

3.2.1. Revisionskriterier och bakgrund

Av kommunallagen framgår att en nämnd får, med den begränsning som följer av lag, delegera beslutanderätten till presidiet, eller utskott, en ledamot, en ersättare eller en automatiserad beslutsfunktion i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Nämnden får också uppdra åt en anställd att besluta. Om nämnden uppdragit åt en förvaltningschef inom nämndens verksamhetsområde att fatta

beslut får nämnden överlåta åt förvaltningschefen att i sin tur uppdra åt en annan anställd inom regionen att fatta beslutet.⁸

Nämnden ska besluta i vilken utsträckning delegationsbeslut ska anmälas till den. Beslut som inte anmäls ska protokollföras särskilt om beslutet får överklagas genom laglighetsprövning.⁹

En nämnd får också uppdra åt ordföranden eller annan ledamot som nämnden har utsett att besluta på nämndens vägnar i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Ett sådant beslut ska anmälas vid nämndens nästa sammanträde.¹⁰

Såväl registratur som nämndstöd i form av nämndsekreterare och nämndadministratörer är inom Region Skåne centralt placerade inom koncernkontoret men utför arbete för de olika nämnderna. Det kan handla om registrering av inkomna och upprättade handlingar inklusive delegationsbeslut samt sammanträdeshantering.

3.2.2. Iakttagelser tillämpning

Samtliga nämnder utom en (Sjukhusstyrelse Helsingborg) uppger att nämnden under 2023 har fått utbildning kopplat till frågor om reglemente, delegation och ansvar. För handläggare och chefer som arbetar med den politiska ärendebereidningen har koncernstabens kansli i mars 2023 hållit en utbildning med rubriken "Handläggargroutveckling - vem får besluta vad och varför?".

Samtliga granskade nämnders delegationsordningar innehåller en inledande beskrivande del där förutsättningar för delegation och dess begränsningar beskrivs. Vidare finns en beskrivning av hur delegationsbeslut ska anmälas samt vad som gäller för vidaredelegation. Av lydelsen framgår att samtliga delegerade beslut generellt ska återrapporteras - även beslut som förvaltningschefen har vidaredelegerat.

För samtliga nämnder begärde vi att få ta del av senast fattade ordförandebeslut. För fem av nämnderna erhöll vi sådana beslut från 2023. I tre fall uppges att inga sådana beslut fattats under innevarande mandatperiod. I tre av de fem ordförandebesluten framgår inte hänvisning till punkt i delegationsordningen som tillämpas utan enbart till delegationsordningen som helhet. Ett av de brådskande ordförandebesluten gäller att behandla en månadsuppföljning för nämnden. Det framgår inte motiven till varför detta beslut ansetts brådskande. För samtliga beslut finns nämndsärende på kommande sammanträde där delegationsbeslutet återrapporterats.

Vi har också begärt att få ta del av senast fattade beslutet om att neka utlämnande av allmän handling. Vi har fått fyra beslut. En nämnd (hälso- och sjukvårdsnämnden)

⁸ 6 kap. 37-38 §§ samt 7 kap. 5-6 §§ KL

⁹ 6 kap. 40 § samt 7 kap. 8 § KL

¹⁰ 6 kap. 39 § KL

har svarat att man inte har några sådana beslut på grund av att det inte finns någon egen förvaltning till nämnden (utan tillhör koncernkontoret och regionstyrelsens beslut). Denna nämnd har inte heller något i sin delegationsordning som styr nekandet av utlämnande av allmän handling. Ytterligare tre nämnder svarar att inga sådana beslut har fattats under 2023. I samtliga delegationsordningar hänvisar man till handlingar förvarade hos en namngiven del av region Skånes förvaltning alternativt inom "förvaltningen".

I samtliga delegationsordningar finns liknande skrivningar om att beslut fattade på delegation ska anmälas till nämnden vid nästkommande sammanträde. Vidaredelegat anmäler till förvaltningschef/motsvarandet som anmäler till nämnden. Detta gäller även beslut som har vidaredelegerats. Det framgår i respektive delegationsordning att återrapporteringen ska innehålla:

- ▶ Datum för beslutet
- ▶ Ärendenummer/diarienummer
- ▶ Ärenderubrik som informerar om vad beslutet avser
- ▶ Hänvisning till punkt i delegationsordningen som tillämpas.
- ▶ Verksamhetsområde inom regionen
- ▶ Namn och titel på delegerad tjänsteman

Via frågeformuläret framkommer att uppställningen generellt inte används för redovisning av ordförandebeslut utan dessa bifogas enligt uppgift ofta i sin helhet.

Vid intervju framkommer att det finns möjlighet att ta fram lista på de registrerade delegationsbesluten via ärendehanteringssystemet men att det varierar i vilken utsträckning detta görs via systemet. Parallellt med systemet används inom flera nämnder en regiongemensam framtagna Word-mall. Det uppges bero på att alla delegationsbeslut inte registreras och därmed inte kommer med om enbart en lista tas fram ur systemet. Vi noterar vidare innehållsmässiga brister i den återrapportering som görs.

Vid intervju lyfts också problemet med att delegationsbeslut som fattas ute i verksamheterna inte alltid följer någon mall och inte sällan saknar formuleringar som visar att det är fråga om ett delegationsbeslut. Detta medför att beslut registreras som beslut eller en vanlig handling i stället för som ett delegationsbeslut. Som en konsekvens av detta sker inte heller någon återrapportering till nämnd av det fattade beslutet. Ett exempel som vi under granskningen stött på är beslutet att utse säkerhetschef som just på grund av att beslutet inte var angett som ett delegationsbeslut inte hade återrapporterats. Vid sakgranskningen framkom sedan att beslutet anmäldes på regionstyrelsen sammanträde den 13 november 2023.

I frågeformulär ställdes en fråga om upplevda risker kopplat till delegationsbeslut. Två risker hade identifierats av kansliheten; 1) risken att delegationsbeslut inte anmäls korrekt eller att de blir felregistrerade och 2) risken för brist på information med konsekvensen att delegat inte vet hur man ska göra.

Vidare uppgavs att den utbildning som genomförts samt det försättsblad till delegationsordningarna med allmän information som numera finns är det sätt som man valt att hantera riskerna på. Ingen av nämnderna uppger att området delegerade beslut varit föremål för intern kontroll under 2021-2023.

3.2.3. Bedömning tillämpning

Bedömningen är att nämnder och styrelser delvis säkerställer en ändamålsenlig tillämpning av gällande delegationsordningar. Vi baserar vår bedömning på att det finns grundläggande rutiner och arbetssätt men att dessa inte alltid följs i praktiken.

Det är positivt att samtliga nämnder har dokumenterat formkrav för anmälan av delegationsbeslut genom att i delegationsordningen peka ut vad återrapporteringen ska innehålla. Vid granskningen framkommer dock att återrapporteringen i flera fall inte innefattar den information som enligt beslut ska finnas. Vidare bedömer vi att det föreligger otydligheter och brister avseende hur beslut om vidaredelegation redovisas. Vår bedömning är att detta medför att nämndens möjlighet till insyn och kontroll av sin lämnade delegation försvåras avsevärt. En bristande registrering och redovisning av beslut kan också ha betydelse för besvärstiden och möjligheten att överklaga fattade beslut.

Det genomförs inga systematiska dokumenterade riskanalyser som ligger till grund för delegeringsordningarna eller intern kontroll kopplat till delegation. En avsaknad av detta bidrar ytterligare till nämnda risk för bristande möjlighet för nämnden att följa upp sin lämnade delegation och för möjligheten att få besluten prövade i domstol.

4. Granskningsresultat: Delegation inom vissa särskilt utpekade områden

I detta avsnitt utvecklar vi våra iakttagelser och bedömningar inom ett antal särskilt utpekade områden. Genom detta besvarar vi revisionsfrågorna om särskilda händelser och kriser, upphandlingar och inköp samt hantering av attester och andra behörigheter. Respektive område inleds med bakgrund och revisionskriterier och den läsare som är väl insatt i området delegation kan med fördel hoppa över dessa stycken.

4.1. Särskilda händelser och kriser

4.1.1. Revisionskriterier och bakgrund

Frågan avser om regionens reglemente och delegationsordningar uppfyller kommunallagens krav vad gäller beslutanderätten i samband med särskilda händelser och kriser som kräver regionövergripande samordning. Området är komplext och omfattande och ett antal lagstiftningar aktualiseras.

En av de mer centrala lagstiftningarna är lag (2006:544) om kommuner och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, LEH. Nämnda lag syftar till att regioner ska minska sårbarheten i sin verksamhet och ha en god förmåga att hantera krissituationer i fred. Regionen ska härigenom också uppnå en grundläggande förmåga till civilt försvar.

4.1.2. Iakttagelser

Av regionstyrelsens reglemente framgår under rubrik "Krisledning, katastrof, beredskap och civilt försvar" att styrelsen ansvarar för beredskap- och katastrofplanering vilket även omfattar planering, utbildning och övning inom detta område. Vidare har styrelsen enligt reglementet att sammanställa en risk- och sårbarhetsanalys och fastställa en plan för extraordinära händelser.

Risk- och sårbarhetsanalys (RSA) och plan för extraordinära händelser finns. RSA:n fattade RSAU beslut om i oktober 2023. Någon delegation i detta avseende framgår inte av regionstyrelsens delegationsordning.

Regionstyrelsen har enligt sitt reglemente ett övergripande ansvar för robust försörjning.

Enligt regionstyrelsens reglemente har styrelsen tillsammans med hälso- och sjukvårdsnämnden det övergripande ansvaret för hälso- och sjukvården enligt hälso- och sjukvårdslagen. Av hälso- och sjukvårdslagen framgår att regionen har att planera sin hälso- och sjukvård så att en katastrofmedicinsk beredskap

upprätthålls.¹¹ Regionstyrelsen har beslutat om "Regional katastrofmedicinsk plan för Region Skåne".¹² Planen reglerar inte ansvarsfrågor för den politiska organisationen.

Det saknas i regionstyrelsens reglemente helt skrivning om ansvar för frågor kopplat till säkerhet. Inom säkerhetsområdet finns, och hänvisas i intervjuer, till regionens säkerhetspolicy och tillhörande säkerhetsstrategi, bägge från år 2017. Enligt säkerhetspolicyen, antagen av regionfullmäktige, följer säkerhetsansvaret verksamhetsansvaret på alla nivåer. I säkerhetsstrategin, antagen av regionstyrelsen, utvecklas och förtydligas att ansvaret ligger i linjen samt att det finns stödande förvaltnings- och regionsövergripande säkerhetsfunktioner.

Vidare saknas skrivning i styrelsens reglemente om krisledningsnämnden. I "Krisberedskaps- och kriskommunikationsplan för Region Skåne 2019-2022"¹³ beskrivs ett ansvar för regionstyrelsen för krisledningsnämnden och dess arbete som inte korrelerar med vare sig lag eller lydelse i reglemente.

Krisledningsnämnden har ett eget reglemente. Krisledningsnämndens ledamöter är valda av regionfullmäktige. Avseende frågan om krisledningsnämndens sammansättning finns en diskrepans mellan reglemente och regionens krisberedskaps- och kriskommunikationsplan.

I regionstyrelsens delegationsordning finns en punkt att utse säkerhetsskyddschef. Delegat för detta beslut är regiondirektören. Regiondirektören har beslutat om utseende av säkerhetsskyddschef.¹⁴ Vid tid för genomförande av granskning var beslutet inte anmält men vid sakgranskning av rapport framkom att beslutet anmälde på regionstyrelsens sammanträde den 13 november 2023.

Övriga nämnders delegationsordningar saknar helt beslutspunkter kopplat till aktuellt område.

Vid intervjuer har framkommit att det finns oklarheter kring ansvar och roller kopplat till området särskilda händelser, kris och beredskap. Enligt uppgift har hittills inga politiska beslut fattats för att tydliggöra oklarheter utan beslut har fattats om förändringar i förvaltningsorganisationen.¹⁵

4.1.3. Bedömning

Bedömningen är att reglemente och delegationsordningar för nämnder och styrelser i begränsad omfattning uppfyller kommunallagens krav vad gäller beslutanderätten

¹¹ 7 kap. 2 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)

¹² Beslutad 2019-12-18

¹³ Beslutad av regionfullmäktige 2019-10-22

¹⁴ Beslut 2023-01-12 rubricerat "Ny struktur för ledning, styrning samt förändrade arbetsformer - Överenskommelsen ang. civilt försvar"

¹⁵ Se Beslut 2023-01-12, dnr 2023-0000001

i samband med särskilda händelser och kriser som kräver regionövergripande samordning.

Vi grundar vår bedömning på att den skrivning som finns i regionstyrelsens reglemente bedöms såväl otydlig som bristfällig. Rubriken i reglementet signalerar ett ansvar som sedan inte beskrivs i löpande text i anslutning till rubriken. Bland annat nämns civilt försvar i rubriken utan att det finns hänvisning till relevant ansvar för detta i efterföljande avsnitt.

Genom en hänvisning till LEH, vilket i dagsläget saknas, är vår bedömning att en del otydligheter hade kunnat klargöras. Regionens ansvar för att lämna bidrag till andra kommuner och regioner som drabbats hade härigenom också klargjorts.¹⁶ Vidare hade relationen krisledningsnämnd och regionstyrelsen kunnat tydliggöras.

Kopplat till säkerhetsområdet finns i säkerhetspolicyn som tillhörande strategi ett utpekade verksamhetsansvar som inte återfinns i styrelse och nämnders reglementen.

I tidigare granskning på området har konstaterats att regionens krisberedskap- och kriskommunikationsplan innefattar delegation direkt från fullmäktige till tjänstemän.¹⁷ I svar på denna tidigare granskning har regionstyrelsen uppgivit att detta skulle ses över i samband med översyn 2022 med anledning av ny mandatperiod.

Vi kan i detta sammanhang konstatera att såväl krisberedskap- och kriskommunikationsplanen som regional katastrofmedicinsk plan för Region Skåne är oförändrade sedan tidigare granskning. Vi kan också konstatera att RSA beslutats av regionstyrelsens arbetsutskott, fortsatt utan delegation från regionstyrelsen. Samma kritik som lyftes i den granskningen kopplat till avsaknad av delegation från nämnd och felaktigheten i att överföra beslutanderätt från fullmäktige direkt till tjänstemän kvarstår således.

Vi bedömer att nämndernas reglementen är otydliga kopplat till ansvar för dessa frågor inom sina respektive verksamhetsområden. Utan att ett ansvar utpekats bedömer vi att det finns en risk att beslut tas och verkställighet utförs utan att det finns stöd för agerandet. Genom ett tydligt ansvar minskar också nämndernas sårbarhet avseende att i händelse av akut situation kunna agera genom nyttjande av ordförandens delegation att fatta brådskande beslut.

¹⁶ 4 kap. LEH

¹⁷ Rapport nr 4 - 2021

4.2. Inköp och upphandling

4.2.1. Revisionskriterier och bakgrund

En upphandling är ett resultat av ett identifierat behov av ett inköp. Beroende av bland annat storleken på det bakomliggande inköpsbeslutet följer av lagen om offentlig upphandling, LOU, vilken typ av upphandlingsförfarande som kan komma i fråga.

4.2.2. Iakttagelser

Enligt regionstyrelsens reglemente ansvarar regionstyrelsen för och beslutar om upphandlingar inom områden som inte uppdragits åt annan nämnd. I regionstyrelsens delegationsordning finns två beslutspunkter som nämner inköp och upphandling men dessa är begränsade till strategiska projekt. I övrigt finns ingen delegation kopplat till upphandling.

Upphandling nämns därtill i ett antal av de granskade nämndernas reglementen och delegationsordningar. Detta gäller kollektivtrafiknämnden, fastighets- och servicenämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden. I hälso- och sjukvårdsnämnden samt primärvårdsnämnden finns också omnämnt och reglerat ansvar och delegation kopplat till lag om valfrihetssystem, LOV.

Enligt kollektivtrafiknämndens reglemente ansvarar nämnden för upphandlingar inom trafikområdet. I nämndens delegationsordning finns ett antal punkter kopplat till upphandling och avtal.

Fastighets- och servicenämnden ansvarar enligt sitt reglemente för upphandlingar inom sitt ansvarsområde. I delegationsordningen finns en punkt avseende genomförande och verkställande av upphandlingar enligt beslutad upphandlingsplan. Detta omfattar att inleda upphandling, fastställa upphandlingsdokument, tilldela kontrakt samt avbryta upphandling.

Enligt hälso- och sjukvårdsnämndens reglemente ansvarar de för beslut och finansiering av upphandlingar enligt LOU inom sitt ansvarsområde. Den ansvarar vidare för beslut och finansiering av förfrågningsunderlag och ersättningar kopplat till LOV. I nämndens delegationsordning finns ett avsnitt som reglerar LOU och ett som reglerar LOV.

Av primärvårdsnämndens reglemente framgår att nämnden finansierar och beslutar om förfrågningsunderlag och ersättningar kopplade till LOV inom ramen för primärvårdens ansvarsområden. Nämnden har i sin delegationsordning ett avsnitt om upphandling enligt LOV.

Utöver skrivningar i reglementen och delegationsordningar finns i regionen en upphandlingspolicy.¹⁸ Syftet med policyn uppges vara att den ska utgöra ett

¹⁸ Antagen av regionfullmäktige den 27 februari 2018

styrdokument vid genomförandet av upphandlingar och inköp. Av policyn framgår att koncerninköp är den centrala upphandlingsfunktionen och att denna finns organiserad inom koncernkontoret. Funktionen har ett ansvar att samordna regionens upphandlingar. Därtill framgår att Regionfastigheter och Skånetrafiken upphandlar inom sina respektive områden samt att avdelning för hälso- och sjukvårdsstyrning genomför ackrediterade förfaranden enligt lagen om valfrihetssystem.

Till policyn finns tillämpningsanvisningar (beslutade av regiondirektören 2020-10-20). Tillämpningsanvisningarna beskriver inköpsprocessen, dess roller och ansvar. Bland annat anges att beställare av upphandling är förvaltningschef/motsvarande för den förvaltning/enhet som har behov av en vara eller tjänst. Beställning av uppdrag görs genom en särskild blankett. I intervju framgår att upphandlingsfunktionen inte är involverade i det bakomliggande beslutet om inköpet. Alla beställningar hos dem hanteras på samma sätt oavsett storlek/värde på aktuell upphandling.

Av tillämpningsanvisningarna framgår att alternativa anvisningar kan finnas för Regionfastigheter och Skånetrafiken.

Det finns också en särskild rutin för beställare vid direktupphandling.¹⁹

I intervjuer lyfts begreppet "verkställighetsupphandlingar". Med detta begrepp uppges avses upphandlingar som är ett resultat av att det i en förvaltning/verksamhet identifierats ett behov av ett inköp kopplat till dess egna verksamhet.

4.2.3. Bedömning

Bedömningen är att fördelningen mellan delegationsbeslut och verkställighet inom upphandling och inköp är inkonsekvent och att det finns brister kopplat till gränsdragningen mellan verkställighet och beslut på området.

I regionstyrelsens reglemente anges att styrelsen har ett ansvar för upphandling som inte ligger på annan nämnd. Formuleringen bedöms otydlig. Den indikerar mer en placering av en utförarfunktion än en placering av ett ansvar för inköpet/beställningen av upphandlingen. Oaktat tolkningen av formuleringen är det anmärkningsvärt att det saknas delegation kopplat till inköp/upphandling i regionstyrelsens delegationsordning.

Av regiondirektörens tillämpningsanvisningar framgår att ansvaret för en beställning ligger på respektive nämnd och anvisningarna pekar särskilt ut förvaltningschef eller motsvarande. I avsaknad av delegation från styrelse/nämnd blir dock regiondirektörens tillämpningsanvisningar till upphandlingspolicyn begränsade till en instruktion/arbetsbeskrivning. I de nämnder som enligt sina reglementen har ett eget ansvar för upphandlingar finns det en delegation. Vår

¹⁹ Rutin för beställare vid direktupphandling, daterad 2022-11-30

bedömning är att det bör finnas en delegation, i vart fall kopplat till inköpsbeslutet/beställningen, i samtliga nämnders delegationsordningar.

I detta sammanhang bör också noteras att varje nämnd själv har att ta ställning till i vilken utsträckning man vill delegera sin beslutanderätt. Olika beloppsgränser för inköp som får ske på delegation är därför vanligt utifrån olika verksamheters karaktär. I avsaknad av delegation finns ingen sådan här styrning från nämnderna vilket vi bedömer är en brist och också kan utgöra en risk.

Det är positivt att det finns anvisningar och rutiner som tydliggör inköpsprocessen. En hel del inslag i processen kan betraktas som verkställighet men det finns också delar som utgör beslutsfattande. Vi bedömer dock att det finns skäl att tydliggöra dessa inslag och säkerställa att dessa återfinns i styrelsens och/eller nämndernas delegationsordningar.

I detta sammanhang kan noteras att det finns en inkonsekvens i bedömningen av vad, inom genomförandeprocessen, som är att betrakta som verkställighet respektive beslut. I någon av de nämnder som har skrivningar om delegation anges tilldelningsbeslut och tecknande av avtal utgöra delegationsbeslut medan det i en annan anges att delegation också avser inledande och avbrytande av en upphandling. För ytterligare ett antal nämnder, inklusive regionstyrelsen, saknas som nämnts ovan helt delegation och hela processen hanteras som verkställighet. Också avseende upphandling enligt LOV finns en bristande enhetlighet i gränsdragningen kopplat till vad som är delegerat och vad som anses vara beslut respektive verkställighet.

Vi bedömer att inkonsekvensen i bedömning av gränsdragningsfrågorna ökar risken för felaktig hantering.

Vår samlade bedömning är att beslutsfattande kopplat till inköp/upphandling inte följer ansvarskedjan. Inom nämnderna och styrelsens ansvarsområde uppkommer behov av inköp där upphandling behöver genomföras. Och oaktat vart upphandlingsfunktionen är placerad och vart verkställigheten sker så måste det finnas en delegation avseende inköp och de delar i processen som kräver ett övervägande av ansvarig funktion.

4.3. Attestering

4.3.1. Revisionskriterier och bakgrund

Att attestera en faktura är inte ett beslut utan en bekräftelse på att någon vidimerat korrektheten i en faktura. Det som säkerställs genom en attestering är bland annat att transaktionen stämmer med vad som avtalats samt att transaktionen överensstämmer med beslut av behörig beslutsfattare. En reglering avseende attestering är en del av den interna kontrollen inom regionen.

4.3.2. Iakttagelser

Av "Attestreglemente för Region Skåne"²⁰ framgår att det åligger regionstyrelsen och respektive nämnder att utifrån verksamhets-specifika behov och förutsättningar utforma verksamhetsanpassade anvisningar, rutiner och liknande för att säkerställa den interna kontrollen. Av attestreglementet framgår också att beslutsattestant ska utses enligt gällande delegationsordning. Detsamma gäller för utanordnare som också detta ska utses enligt delegationsordningen.

Regiondirektören har enligt regionstyrelsens delegationsordning delegation att fatta beslut om att utse befattningshavare med befogenhet att fatta beslut och teckna avtal som berör den finansiella verksamheten i enlighet med riktlinjerna för medelsförvaltningen. Av regiondirektörens instruktion avseende den finansiella verksamheten inom koncernkontoret framgår en vidaredelegation från regiondirektören.²¹ Genom beslutet anges attestanter avseende finansiella transaktioner. Vid genomgång av regionstyrelsen och samtliga nämnders delegationsordningar kan konstateras att det i övrigt saknas delegation kopplat till attestering.

Vi har också fått ta del av ett beslut fattat av ekonomidirektören rubricerat "Rutiner och riktlinjer för hantering av behörigheter i Raindance"²² Regiondirektören har vidare, i enlighet med skrivning i attestreglementet, beslutat om övergripande tillämpningsinstruktioner.²³

4.3.3. Bedömning

Bedömningen är att nämnder och styrelser inte har en tillräcklig kontroll över hanteringen av attester och andra behörigheter.

Ansvar att genom delegationsordningarna utse beslutsattestanter och utanordnare är tydligt reglerat genom attestreglemente som regionfullmäktige beslutat om. Oaktat om det finns attestordningar eller motsvarande ute i förvaltningarna och också oaktat eventuella rutiner för behörighetstilldelning så saknas det, med undantag för hanteringen av finansiella transaktioner, stöd i delegationshänseende för beslut om utseende av attestanter.

Avsaknaden av delegation kopplat till utseende av attestanter innebär en begränsning i styrelsens och nämndernas möjlighet till kontroll, vilket vi bedömer som en brist. Detta mot bakgrund av observationerna under granskningen kopplat till regionens i stora delar förvaltningsstyrda organisation och också avsaknad av delegation kopplat till andra områden, bland annat inköp.

²⁰ Antaget av regionfullmäktige den 29 november 2016, § 121

²¹ Beslut daterat 2022-03-22

²² Daterat den 29 maj 2020

²³ Beslut daterat 2019-01-01 samt beslut om komplettering av övergripande instruktion er daterat 2020-09-01

5. Slutsatser

5.1. Slutsats

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Region Skåne granskat om de delegationsordningar som Region Skånes nämnder och styrelser fastställt är i överensstämmelse med gällande lagstiftning samt om dess tillämpning är ändamålsenlig och följer fastställda och gällande regelverk.

Den övergripande bedömningen är att de delegationsordningar som Region Skånes nämnder och styrelser fastställt i flera delar inte är i överensstämmelse med gällande lagstiftning. Fullmäktige kan inte överföra beslutanderätt direkt till anställd utan det krävs att ansvarig nämnd delegerat utifrån sitt tilldelade ansvarsområde. Både en sammanhållen ansvarskedja från fullmäktige till slutdelegat, via nämnd, och en tydlighet i bedömningen av gränsdragningen mellan beslut och verkställighet är områden där vi bedömer att det finns brister. Konsekvensen är att det i regionen fattas beslut utan stöd av delegation.

Notera att granskningen omfattar specifikt delegation. Någon bedömning görs inte huruvida själva processen (exempelvis upphandlingsprocessen) i sig är ändamålsenlig, då detta inte ingår i granskningens syfte.

Vi bedömer vidare att tillämpningen av delegationsordningarna brister och inte fullt ut följer fastställda och gällande regelverk. Det finns grundläggande rutiner och arbetssätt men bedömningen är att dessa inte alltid följs i praktiken. Vi bedömer att det föreligger otydligheter och brister avseende hur beslut om vidaredelegation redovisas. Detta medför att nämndens möjlighet till insyn och kontroll av sin lämnade delegation försvåras avsevärt. En bristande registrering och redovisning av beslut kan också ha betydelse för besvärstiden och möjligheten att överklaga fattade beslut.

Vår bedömning är att myndighetsbegreppet fått en väl underordnad betydelse i regionen. Varje nämnd är en egen myndighet med ett ansvar inom sitt av fullmäktige tilldelade verksamhetsområde. Respektive myndighets/nämnds ansvar följer av politiska beslut och förvaltningens roll är att utföra uppgifter som följer av ansvaret. Detta kan ske antingen genom beslut utifrån delegation eller genom ren verkställighet. Vi bedömer att det i flera avseenden finns brister i ansvarskedjan vilket medför att beslutsfattande sker utan stöd av delegation.

Att det inte råder tydlighet i dessa avseenden bedömer vi i förlängningen påverkar frågorna om ansvar samt gränsdragning, beslut och verkställighet på ett sätt som får konsekvenser. Både i form av otydlighet och avseende nämndens möjlighet att följa upp sin lämnade delegation.

Ett exempel är att det i regionstyrelsens reglemente anges att styrelsen har ett ansvar för upphandling som inte ligger på annan nämnd. Formuleringen bedöms otydlig. Den indikerar mer en placering av en utförarfunktion än en placering av ett ansvar för inköpet/beställningen av upphandlingen. Vidare är det en brist att

delegation kopplat till inköp/upphandling inte finns i nämndernas delegationsordningar, med undantag för tre nämnder. Vidare finns det brister kopplat till gränsdragningen mellan verkställighet och beslut på området.

Ett annat exempel avser området kris. I en tidigare granskning har konstaterats att regionens krisberedskap- och kriskommunikationsplan innefattar delegation direkt från fullmäktige till tjänstemän.²⁴ I svar på denna tidigare granskning har regionstyrelsen uppgivit att detta skulle ses över i samband med översyn 2022 med anledning av ny mandatperiod. Aktuella styrdokument är dock oförändrade sedan tidigare granskning och risk- och sårbarhetsanalysen är beslutad av regionstyrelsens arbetsutskott under 2023 utan delegation från regionstyrelsen. Också kopplat till säkerhetsområdet bedömer vi att det på motsvarande vis finns anledning att säkerställa en sammanhållen ansvarskedja.

Beroende på ansvarsområde för aktuell nämnd skiljer sig delegationsordningarna av naturliga skäl åt. Vi bedömer dock att det över lag finns anledning att se över beslutsprocesser inom nämndernas förvaltningar, både avseende verksamhetsspecifika och mer generella områden. Detta i syfte att säkerställa att det finns en delegation från ansvarig nämnd avseende de beslut som fattas. För att kunna åtgärda detta är vår bedömning att avståndet mellan nämnderna och den funktion som tar fram reglementen och delegationsordningar behöver minskas. Nämnderna behöver i större utsträckning involveras för att hålla delegationsordningarna relevanta och aktuella och fånga varje nämnds särskilda förutsättningar, ansvar och risker.

En iakttagelse är att mycket styrning och beslutsfattande styrs via regiondirektören genom dennes förfogande över förvaltningsorganisationen. När det gäller processerna uttalar rapporten sig inte om processernas ändamålsenlighet i allmänhet utan om stöd för placeringen av beslutsfattandet, vilket i flera fall saknar stöd i reglementen och delegationsordningar. De är vidare svårt att följa ansvar och beslut i organisationen utifrån mängden kompletterande dokument, riktlinjer och andra styrdokument som finns på olika nivåer. Detta bedöms som en brist. Det finns i grunden ingen motsättning mellan att regiondirektören bestämmer om förvaltningsorganisationen och nämndernas möjlighet att besluta om nyttjande av den förvaltning som ska serva dem och/eller verkställa dess beslut. Oaktat hur förvaltningsorganisationen ser ut så är det politiskt beslutad ansvarsfördelning som styr var beslutanderätten ligger och därmed också vilken nämnd som kan delegera denna. I dagsläget bedömer vi att så inte har skett på ett sätt som fullt ut uppfyller kommunallagens krav.

Gällande tillämpningen är bedömningen att det finns grundläggande rutiner och arbets sätt men att dessa inte alltid följs i praktiken. Särskilt är bedömningen att det finns brister kopplat till hur man redovisar om och att möjligheten att vidaredelegera beslut nyttjats.

²⁴ Rapport nr 4 - 2021

5.2. Bedömning per revisionsfråga

Revisionsfråga	Svar
Uppfyller gällande delegationsordningar för nämnderna och styrelser kommunallagens krav vad gäller beslutanderätten i kommuner och regioner?	Delvis. Bedömningen är att delegationsordningarna delvis uppfyller kommunallagens krav vad gäller beslutanderätten i nämnder och styrelser.
Är det säkerställt att gällande delegationsordningar följer styrelsernas och nämndernas befogenheter enligt reglementet?	Nej. Bedömningen är att det inte är säkerställt att gällande delegationsordningar följer styrelsernas och nämndernas befogenheter enligt reglementet.
Säkerställer nämnder och styrelser en ändamålsenlig tillämpning av gällande delegationsordningar?	Delvis. Bedömningen är att nämnder och styrelser delvis säkerställer en ändamålsenlig tillämpning av gällande delegationsordningar och att det finns brister i åiterrapporteringen av fattade delegationsbeslut.
Uppfyller gällande reglemente och delegationsordningar för nämnder och styrelser kommunallagens krav vad gäller beslutanderätten i samband med särskilda händelser och kriser som kräver regionövergripande samordning?	Delvis. Bedömningen är att reglemente och delegationsordningar för nämnder och styrelser i viss omfattning uppfyller kommunallagens krav vad gäller beslutanderätten i samband med särskilda händelser och kriser som kräver regionövergripande samordning.
Är nämndernas och styrelsernas fördelning mellan delegations- och verkställighetsbeslut vad gäller upphandlingar och inköp, ändamålsenlig och inom ramen för kommunallagens bestämmelser?	Ja, vad gäller kollektivtrafiknämnden, fastighets- och servicenämnden samt hälso- och sjukvårdsnämnden. Nej, vad gäller regionstyrelsen och övriga nämnder. Bedömningen är att beslutsfattande kopplat till inköp/upphandling följer ansvarskedjan för kollektivtrafiknämnden, fastighets- och servicenämnden samt hälso- och sjukvårdsnämnden men att det brister för regionstyrelsen och övriga nämnders del.
Har nämnder och styrelser en tillräcklig kontroll över hanteringen av attest- och andra behörigheter som regleras i respektive förvaltnings beslutsordning?	Delvis. Det finns delegation kopplat till attest och finansiella transaktioner men det saknas delegation i nämnder och styrelser avseende vem som, i linje med beslutat attestreglemente, har att utse beslutsattestanter för nämndens räkning i övrigt.

5.3. Rekommendationer

Med anledning av granskningens slutsatser föreslås berörda styrelser och nämnder beakta följande rekommendationer:

Regionstyrelsen och samtliga granskade nämnder:

- ▶ Se över nämndens delegationsordning för att säkerställa att beslutanderätten följer nämndens ansvar, både avseende verksamhetsspecifikt område och generella områden.
- ▶ Se över delegationsordningen med syfte att säkerställa och tydliggöra delegation avseende:
 - Hantering av beslut kopplat till personuppgiftshantering.
 - Ekonomirelaterade beslut, inklusive utseende av attestanter, inköp, upphandling med mera.
- ▶ Genomför en översyn av nämndens processer och uppgifter i syfte, både att identifiera vart det förekommer beslutsfattande och att detta, i förekommande fall, sker med stöd av delegation från ansvarig nämnd.
- ▶ Säkerställa en ändamålsenlig tillämpning av delegationsordning genom att:
 - Tillse att det genomförs utbildning för delegater avseende delegationens innebörd och praktiska hantering
 - Tillse att delegationsbeslut, inklusive vidaredelegationsbeslut, återrapporteras i enlighet med fastställda formkrav.

Regionstyrelsen

- ▶ Säkerställa att nämnderna och dess förvaltningar i större utsträckning involveras i framtagande och översyn av så väl reglemente som delegationsordningarna som kan fånga varje nämnds särskilda förutsättningar, ansvar och risker.
- ▶ Tydliggöra när bedömningen är att det finns kompletterande styrande dokument som gör att gränsdragningen till verkställighet aktualiseras samt säkerställa att ansvaret också vid verkställigheten följer reglementet.
- ▶ Se över delegation kopplat till HR/personal och säkerställ att återrapportering av lämnad vidaredelegation följer beslut om detta.
- ▶ Se över behovet av eventuell delegation kopplat till kris- och beredskapsområdet.

Sjukhusstyrelse Helsingborg

- ▶ Genomföra utbildning för nämndens ledamöter om vad delegation innebär och nämndens ansvar vid delegation.
- ▶ Se över om delegationen avseende personal följer gällande ansvar enligt reglemente.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

- ▶ Se över att delegation kopplat till utlämnande av nämndens handlingar följer nämndens ansvar.

Kollektivtrafiknämnden

- ▶ Se över om det finns anledning att tydliggöra gränsdragningen, exempelvis beloppsgräns, mellan delegater när två roller har givits delegation kopplat till ett och samma beslut.

Malmö den 14 december

Malin Lundberg
EY

Johanna Rössberger
EY

Hanna Ericsson
EY

Mikaela Gretzer
Kvalitetssäkrare
EY

6. Källförteckning

Intervjuade funktioner samt skriftligt lämnade upplysningar

- ▶ Nämndsekreterare, Kanslienheten, 2023-10-03
- ▶ Inköpschef, Inköp och ekonomistyrning, 2023-10-04
- ▶ Säkerhetschef, tf Områdeschef SBHM, Enhetschef säkerhetsenheten, Området för Säkerhet, Beredskap och Hållbarhet & Miljö, 2023-10-11
- ▶ Enhetschef, Diarium och handlingsoffentlighet, Informationsstyrning och informationsförvaltning, 2023-10-11
- ▶ Enhetschef, Beredskapskap & Säkerhetsskydd, Området för Säkerhet, Beredskap och Hållbarhet & Miljö, 2023-10-25

Analyserade dokument

Allmänna dokument

- ▶ Regiondirektörens uppdrag. Regionstyrelsen, 2017.

Attest

- ▶ Attestreglemente för region Skåne, beslutat av regionstyrelsen 2016.
- ▶ Övergripande instruktioner fr.o.m. 2019 till Region Skånes attestreglemente. Beslut av regiondirektören, 2019.
- ▶ Beslut om revidering av övergripande instruktioner till Region Skånes attestreglemente. Beslut av regiondirektören, 2020.
- ▶ Rutiner och riktlinjer för hantering av behörigheter i Raindance. Beslut av ekonomidirektör, 2020.

Delegationsordningar

- ▶ Delegationsordning för regionstyrelsen
- ▶ Delegationsordning för hälso- och sjukvårdsnämnden
- ▶ Delegationsordning för primärvårdsnämnden
- ▶ Delegationsordning för nämnden för operativ regiongemensam verksamhet
- ▶ Delegationsordning för fastighets- och servicenämnden
- ▶ Delegationsordning för kollektivtrafiknämnden
- ▶ Delegationsordning för sjukhusstyrelserna Helsingborg
- ▶ Delegationsordning för sjukhusstyrelse Landskrona

Ekonomi, upphandling och inköp

- ▶ Upphandlingspolicy. Beslut av regionfullmäktige, 2018.

- ▶ Tillämpningsanvisningar till Region Skånes upphandlingspolicy. Beslutad av regiondirektören, 2020.
- ▶ Regionfullmäktiges föreskrifter för Region Skånes medelsförvaltning. Beslut av regionfullmäktige, 2019.
- ▶ Regionstyrelsens riktlinjer för Region Skånes medelsförvaltning. Beslut av regionstyrelsen 2022.
- ▶ Instruktion avseende den finansiella verksamheten inom koncernkontoret. Beslut av regiondirektören, 2022.
- ▶ Rutin för beställare vid direktupphandling. Koncernkontoret, koncernstab inköp och upphandling, 2022.
- ▶ Mall för beställning av upphandlingsuppdrag. Koncernkontoret, koncernstab inköp och upphandling, 2023.
- ▶ Firmateckning finansiell verksamhet. Beslut av regiondirektören, 2023.

Särskilda händelser och krisberedskap

- ▶ Krisberedskaps och kriskommunikationsplan för Region Skåne 2019-2022. Beslut av regionfullmäktige, 2019.
- ▶ Reglemente för krisledningsnämnden. Beslut av regionfullmäktige, 2022.
- ▶ Regional katastrofmedicinsk plan för Region Skåne. Beslut av regionstyrelsen, 2019.
- ▶ Beslut om ny struktur för ledning, styrning samt förändrade arbetsformer - Överenskommelsen ang. civilt försvar. Beslut av regiondirektören, 2023. Säkerhetspolicy, 2017
- ▶ Säkerhetsstrategi, 2017